

Algforskarsommar 2023

Rapport 5, sammanfattning av sommaren.

Deltagandet i medborgarforskningsprojektet Algforskarsommar 2023 var ungefär lika stort som 2022. Precis som förra året var det flest som deltog i [Uppgift 3 som innebar att undersöka när blåstången blir mogen och färdig att släppa ut sina ägg och spermier i vattnet](#). Det stora deltagandet berodde på att många Naturum nära en Östersjöstrand och några Naturskolor bidrog med mätningar av vattentemperatur från april – juni. Samtidigt samlade de in, snittade och bedömde mognadsgraden hos blåstångens förökningstoppar.

Vår hypotes, hur vi tror att det ligger till, är att de mildare vintrarna som medför mindre is kan få tångens förökningstoppar att växa till och utvecklas tidigare eftersom vattnet då värms upp snabbare på våren. Resultaten från sommarens bidrag indikerar att detta kan stämma. Mognaden verkar ske tidigare än vad den gjorde för 25 - 30 år sedan. 2022 startade undersökningen lite sent, först i maj och då var de flesta bestånden redan mogna. I år startade därför våra tångdetektiver längs landets kust redan i slutet av april. Vi hoppades att de skulle komma igång innan tången mognat, och sedan följa upp med ett eller två besök vid fullmåne respektive nymåne fram till i maj-juni. Allt såklart beroende på var utmed kusten deras lokal befann sig.

Fullmåne vid stranden på Räfsnäs i maj. Fotograf: Lena Kautsky

I södra Östersjön, Öresund kom rapporter in om att tången redan var mogen och klar att föröka sig vid nymånen 20 april när vattentemperaturen fortfarande låg under 10 °C. Så för 2024 kommer vi att vilja starta tidigt igen. För södra Östersjön, Öresund blir aktuella datum 8 april/nymåne och 24 april /fullmåne. I mellersta och norra Östersjön kan dagar runt

den 8 maj /nymåne) och 23 maj (fullmåne) vara intressanta om vi får en tidig och varm vår som förra året. Vi återkommer såklart i god tid om detta.

Totalt i år har vi sammanställt och publicerat 5 rapporter på Tångbloggen där vi tar upp intressanta bidrag som kommit in. Frida Ahnström gjorde även i år en längre tur med sin segelbåt och kollade livet i blåstång från Lidö, Norrtälje till Åland. Där blev det flera lokaler och sen tillbaka till Sverige. Imponerande insamling även i år!

Kamouflerad tånggråsugga, blåmussla och mossdjurskoloni och betad blåstång med tångludd.
Foto: Ann-Mari Normann

Era bidrag hjälper oss att kartlägga förändringar

Talesättet "En bild säger mer än tusen ord" stämmer verkligen och det är därför vi uppskattar alla fina foton som kommer in till Algforskarssommar, däribland alla smådjur som deltagare både räknat till antal och fotograferat i samband med [Uppgift 1, "Livet i en tångruska"](#). Liksom förra året har det kommit in flera fynd av [elegant tångräka \(eller kortfingrad tångräka som den också kallas\), *Palaemon elegans*](#), som verkar vara på spridning norrut i Östersjön. Spännande! Detta visar att vi behöver följa och få in mer information om hur djursamhället och påväxten förändras på olika platser utmed vår långa kust, för att se storskaliga förändringar över tid och förstå vad dessa kan bero på.

Jan-Erik Andersson har gjort en stor insats i Kolleviken, Karlshamn där han under året genomfört alla tre uppgifterna och dokumenterat mognaden av blåstång, djurlivet i tången och även beräknat proportionen av sommar och höstförökande blåstång utmed en bit av viken. Genom att med jämna mellanrum bestämma om det var en sommar- eller höstförökande planta kom Jan-Erik fram till att 60 % av beståndet var höstförökande. Botten har en ganska riklig vegetation av fintrådiga alger under sommaren som minskar på hösten.

Stort tack till årets alla tångforskare

Vi hoppas att många som deltagit i år vill fortsätta och upprepa uppgifterna även nästa år, eftersom återbesök på samma lokal gör informationen som vi får in extra värdefull. Då kan vi få en bättre bild av platsen och hur den varierar mellan olika år. Vilka förändringar orsakas av en varm sommar, en kall vår eller en lång lågvattensperiod, till exempel. Stormar som Babet, med våldsamma vågor och högvatten som nyligen drog in över södra Sverige, kan

förändra stränderna och slita loss mycket blåstång. Det påverkar såklart även djurlivet. Men hur då, och hur länge?

När vintern är över och solen och värmen åter kommit tillbaka hoppas vi att Du gärna tar Dig till en strand full med tång och deltar i Algforskarsommar 2024.

Stort TACK för alla bidrag! Vi hörs till våren.

Bästa hälsningar från Algforskarsommars projektledning
Lena Kautsky och Ellen Schagerström